

راهبرد روسیه در قبال نقش جمهوری اسلامی ایران در معادلات سیاسی سوریه پس از شهادت سردار سلیمانی و سناریوهای آینده

محمد ناصحی^۱

مهناز گودرزی^۲

چکیده

بعد نظامی بحران داخلی سوریه که از سال ۲۰۱۱ شروع شده، با بازپس گیری اغلب نواحی اشغال شده توسط دولت قانونی بشار اسد و محاصره نیروهای معارض در استان ادلب رو به پایان است. در این میان شهادت سردار سلیمانی، فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بازوی پیشبرد راهبردهای منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران در سوم ژانویه ۲۰۲۰ در نزدیکی فرودگاه بغداد، معادلات نظامی-سیاسی ایران در منطقه به ویژه در حوزه سوریه را تا حدی دگرگون کرد. خلا موقتی در فرماندهی بازوی برون مرزی راهبردهای منطقه‌ای ایران در میانه رقابت قدرت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در بحران سوریه به همراه فشار ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران موجب شد تا رقبای ایران به این ادراک برسند که شرایط برای حذف یا تقلیل سهم ایران از آینده سیاسی سوریه فراهم شده است. در همین راستا ولادیمیر پوتین (ریاست جمهوری روسیه) در تاریخ هفتم ژانویه ۲۰۲۰ سفری از پیش اعلام نشده به سوریه داشت و طی آن با بشار اسد دیدار نمود و درخصوص نقش روسیه در آزادسازی مناطق اشغالی از دست تروریست‌های تکفیری داعش گفتگو کرد.

نزدیکی تاریخ دیدار پوتین از دمشق پس از به شهادت رسیدن سردار سلیمانی و توجه به رویکرد واقع گرایانه مسکو در سیاست خارجی، حاکی از تلاش این متحد ایران در راستای بهره جستن از خلاء سردار سلیمانی به عنوان مهمترین چهره سیاسی-امنیتی جمهوری اسلامی ایران در منطقه، جهت تضعیف مقاومت در سوریه و کاهش حضور آنها در خاک این سوریه در آستانه ورود بحران از مرحله نظامی به مرحله سیاسی است. در مقاله حاضر راهبردهای روسیه در قبال نقش ایران در آینده سیاسی سوریه با تکیه بر نظریات نورئالیسم با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و مبتنی بر روش تحقیق توصیفی-تبیینی، بررسی و سناریوهای محتمل پیش روی این راهبرد در نبود سردار سلیمانی تحلیل می‌شود.

واژگان کلیدی: سردار سلیمانی، روسیه، سوریه، راهبرد، سناریوهای آینده

^۱ دانشجوی دکتری علوم سیاسی، دانشگاه رازی، نویسنده مسئول (m.naseh67@gmail.com)

^۲ دانشجوی دکتری روابط بین الملل، دانشگاه اصفهان (mahnaz.gudarzi@gmail.com)

Russia's strategy towards the role of the Islamic Republic of Iran in the Syrian political equation after the martyrdom of Sardar Soleimani and next scenarios

Mohammad Nasehi

Mahnaz Goodarzi

Abstract

The military dimension of the Syrian internal crisis, which began in 2011, is coming its end with the recapture of most of the areas occupied by the legitimate government of Bashar al-Assad and the siege of opposition forces in Idlib province. Meanwhile, the martyrdom of Sardar Soleimani, commander of the Quds Force of the Islamic Revolutionary Guard Corps and the arm of advancing the regional strategies of the Islamic Republic of Iran on January 3, 2020 near Baghdad Airport, changed Iran's military-political equations in the region, especially in Syria. A transient emptiness in the command of the overseas arm of Iran's regional strategies amid rivalry between regional and international powers in the Syrian crisis, along with US and Zionist pressure on the Islamic Republic of Iran, led Iran's rivals to think that conditions are in place to eliminate or reduce Iran's share of future political of Syria's. In this regard, Russian President Vladimir Putin had an undeclared visit of Syria on January 7, 2020, during which he met Bashar al-Assad to discuss Russia's role in immunizing the occupied territories from the takfiri terrorists of ISIL.

The proximity of Putin's visit date to Damascus after the martyrdom of Sardar Soleimani and the attention to Moscow's realistic approach to foreign policy, indicates the efforts of this allied of Iran to take advantage of the lack of Sardar Soleimani as the most important political-security figure of the Islamic Republic, the weakening of the resistance in Syria and the reduction of their presence on Syrian soil is on the verge of entering the crisis from the military to the political stage. In the present paper, Russia's strategies towards Iran's role in the political future of Syria are analyzed based on theories of neorealism using library sources and based on descriptive descriptive research, analysis and possible scenarios for this strategy in the absence of Sardar Soleimani.

Keywords: Sardar Soleimani, Russia, Syria, strategy, next scenarios